

oldalrésze és egy harmadik edény apró darajai is vannak.

A lelet minden darabját a XLII. tábla szemlélteti.¹

Kiss Lajos.

¹ A lelet kisebb darabjai erősen emlékeztetnek a péceli-kultúra formáira. Magának az északi technikájú késnek előfordulása ezzel könnyen érthetővé válnék, de a határozott

bronzkori formák zavarják az együttest. Ilyen északi típusú kőszerszűket, az ismert péceli-kultúrába tartozó nyílhegyeken kívül, Pokorágyról őriz a rimaszombati múzeum, sajnos kísérő kerámia nélkül. Jellegzetes nyílhegyek nagyobb számban vannak Érsekújvárról és Naszvadról az érsekújvári múzeumban. Északi típusú nyílhegyek azonban a sziléziai bronzkor II. periódusában is előfordulnak. Mindezek szükségessé teszik, hogy a leletekre még visszatérjünk. *Szerk.*

Urnengrab in Besenyöd.

(Hieher gehört die Tafel XLII.)

In Besenyöd (Kom. Szaboles) fand László Tar Volksschullehrer ein Urnengrab, dessen sämtliche Beigaben die Abbildungen der Tafel XLII. veranschaulichen. Das Steinmesser von nördischem Typ der grössten Urne verdient unsere Aufmerksamkeit in erster Reihe. Sein Vorkommen in der grossen Urne ist ein Beweis dafür, dass es noch in der Bronzezeit im Gebrauch war, wenn auch nicht damals zu uns gekommen ist.¹ Die Steinhacke

¹ Die kleineren Stücke des Inventars bringen uns die Formen der Péceler-(Badner-)Kultur in Erinnerung. Selbst das Vorkommen des Messers von nördischer Technik würde dadurch leicht verständlich, aber die an-

von nördischem Typ ist aus dem Nyirseg, vom Dorf Székely, schon lange bekannt. *Lajos Kiss.*

dere Formen, die ausgesprochen auf die Bronzezeit hinweisen, stören die Zusammengehörigkeit. Solche Steinwerkzeuge von nördischem Typ — ausser den bekannten Pfeilspitzen der Péceler-Kultur — werden im Museum zu Rimaszombat aus Pokorágy aufbewahrt, leider ohne begleitende Keramik. Kennzeichnende Pfeilspitzen befinden sich — aus Érsekújvár und Naszvad stammend — im Museum zu Érsekújvár grosszählig. Es kommen aber Pfeilspitzen von nördischem Typ auch in Schlesien, in der II. Periode der Bronzezeit vor. Dies alles macht noch unser Zurückkommen auf diese Frage notwendig. *Der Redakteur.*

Technikai megjegyzések két népvándorláskori felirat megfejtéséhez.

Néhány évvel ezelőtt tüzetesen foglalkoztam azoknak a szövegmagyarázatoknak technikai hibáival, amelyek a *nagyszéksői* aranycsészén és a *ladánybenci* jазig edényen olvashatók s amelyeknek megfejtését Mészáros Gyula két dolgozatában közölte.

Szándékom volt a gondos vizsgálattal elért eredményeket már csak

azért is közölni, hogy ezzel is elősegítem a feliratok végleges megoldásának ügyét. Magam természetesen csupán technikai megfigyeléseket és vizsgálatokat végeztem, a nyelvészeti részt csak egyetlen sejthető ponton érintettem, ott sem a magam elgondolása szerint.

A folyóiratnak ebben a kötetében

akartam nyilvánosságra hozni vizsgálataim eredményét, de ez ma már feleslegessé vált.

Most jelent meg ugyanis Nagyfalusy Lajos S. J. tollából az a dolgozat, amely előzetesen kikért engedéllyel, a hozzájuttatott kéziratnak minden olyan részét teljes részletességgel közli, amely a lényegét érinti. Közli nemcsak az én megállapításaimat, de azokat az általam készített rajzokat is, amelyek a koprozó, fényképező és plasztilines eljárás segítségével végre teljesen hiteles módon adják a két felírat képét, de közli valamennyi eddig megjelent másolat képét is.

Mint hogy e bőséges közlés most már mindenki számára hozzáférhetővé lett, feleslegesnek tartom, hogy a Nagyfalusy Lajos értekezéséből kimaradt, lényegtelen részeket is nyilvánosságra hozzam.

Szükségesnek tartottam azonban, hogy itt is felhívjam a figyelmet Nagyfalusy Lajos S. J. munkájára, amely „*Ógörögbetűs felíratok az alföldi sírleletekben*” címen, a kalocsai Jézus-társasági Szent István gimnázium 1940–41. évi Évkönyvében jelent meg, de 15 lap terjedelemben különnyomatban is hozzáférhető.

Dolgozatomnak kézírata a Régiség-tudományi Intézet kéziratgyűjtemé-

nyében bárkinek rendelkezésére áll, magyar nyelven.

Hogy az érdeklődők munkáját megkönnyítsem, legyen szabad itt közölni mindazoknak a dolgozatoknak a címét, amelyek ezekkel az alföldi felíratos emlékekkel foglalkoznak:

1. Szabó Kálmán: *Kecskeméti város múzeuma*. é. n. 22. l.

2. (Nagyfalusy Lajos): *A keceméti városi múzeum egy rejtélyes fölírata*. Kalocsai Kollégium. 52. sz. Kalocsa, 1936. 60–62. l.

3. Mészáros Gyula: *Az első hun nyelvemlék*. Népünk és Nyelvünk. 1936. 1–11. l.

4. Mészáros Gyula: *Jazyg nyelvemlék Magyarországon*. Népünk és Nyelvünk. 1937. 33–51. l.

5. Gaál László: *Pár szó a lánybenedi jazignak vélt felírat olvasásáról és magyarázásáról*. Széphalom. 1939. 49–51. l.

6. Nagyfalusy Lajos: *Ógörögbetűs felíratok az alföldi sírleletekben*. Kalocsai Jézus-társasági Szent István gimnázium 1940–41. évi Évkönyve. Kny. 4–15. l.

7. Fettes Nándor: *A hunok régészeti emlékei*. Attila és hunjai. Magyar Szemle Társaság. Budapest. 1940. 237. és 318. l. jegyzet.

Dr. Banner János.

A földéaki koravaskori és szarmatakori telep fa- és faszénmaradványainak xylotomiai vizsgálata.

(Idetartozik a XLI. tábla.)

(Készült a Horthy Miklós-Tudományegyetem Növénytani Intézetében.)

A szegedi egyetem régiségtudományi intézete 1940 augusztus 5–26-a között végzett földéaki ásatások alkalmával előkerült anyagból egy kb. 6

cm hosszú, 1 cm széles (síról előkerült) késnyél darabkát, valamint telephelyről származó faszén darabkát adott át azzal a kéréssel, hogy a kés-